

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Baconi Baronis de Verulamio, Vice-Comitis S. Albani, Summi Angliæ Cancellarii, Opera omnia, Quæ extant: Philosophica, Moralia, Politica, Historica ...

Bacon, Francis

Francofvrti ad Moenvm, 1665

Cap. I. Partitiones Theologiæ inspiratæ omittuntur: Tantum aditus fit ad desiderata tria: doctrinam de legitimo usu rationis humanæ in divinis, doctrinam de gradibus unitatis in Civitate, & ...

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10497643-5

mus temporum horam Statum, in quibus *litera* jam tertio ad mortales videntur rediisse: & una diligenter intuemur, quam vatis jam nos inviserint instructæ præsidii & auxiliis, quia sunt ingeniorum nostri temporis complurium acumen & subtilitas; eximia illa monumenta scriptorum veterum, quæ veluti tot faces nobis prælucent; ars Typographica, Libros cujusque fortunæ hominibus læta manu suppeditans; Oceani sinus laxati, & orbis ex omni parte peragratus, unde experimenta plurima Præcis ignota comparuerunt, & ingens accessit Naturali Historiæ cumulus; otium, quo ingenia optima in Regnis & Provinciis Europæ ubique abundant, cum negotiis minus his in locis implicentur homines; quam aut Græci, propter populares Status, aut propter Ditionum Amplitudinem, Romani solebant; pax qua fruitur hoc tempore Britannia, Hispania, Italia, etiam nunc Gallia, & aliæ Regionibus non pauca: consumptio & exinanitio omnium quæ videntur excogitari aut dici posse circa Controversias Religionis, quæ tot ingenia jam diu diventerunt à cæterarum artium studiis summa & excellens Majestatis tæ eruditio, cui (tanquam Phœnici Volucres) aggregant se undique Ingenia: proprietas denique inseparabilis, quæ tempus ipsum sequitur, ut veritatem indies parturiat: Hæc (inquam) cum cogitamus, non

possumus non in eam spem animum erigere, ut existimemus, tertiam hanc *literarum periodum* duas illas priores apud Græcos & Romanos, longo intervallo superaturam: modo saltem homines, & vires suas, atque defectus etiam virium suarum, probe & prudenter nosse velint: atque alii ab aliis inventionis lampada, non contradictionis torres accipiant atque inquisitionem veritatis pro incepto nobili, non pro delectamento, aut ornamento putent: Atque opes ac magnificentiam impendant in res solidas eximias, non in perulgatas, & obvias. Ad labores meos quod attinet, si cui libeat in eorum reprehensione, aut sibi, aut aliis placere, veterem certe & ultimæ patientiæ petitionem exhibebunt illi: *Verbera, sed audi.* Reprehendant homines quantum libuerit, modo attendant & perpendant, quæ dicuntur. Appellatio sane legitima fuerit, (licet res fortasse minus ea indigebit) si à primis cogitationibus hominum ad secundas provocetur, & ab ævo præsentis ad posteros. Veniamus nunc ad eam Scientiam, qua caruerunt duæ illæ præcæ temporum periodi, neque enim tanta illis felicitas concessa est) *sacram dico & divinitus inspiratam Theologiam*, cunctorum laborum ac peregrinationum humanarum Sabbathum ac Portum nobilissimum.

FRANCISCI BACONIS DE VERULAMIO.

Vice-Comitis sancti Albani,
De Dignitate & Augmentis Scientiarum,
LIBER NONUS.

Ad Regem suum.

C A P. I.

Partitiones Theologiæ inspiratæ omittuntur; Tantum aditus sit ad desiderata tria; Doctrinam de Legimo usu Rationis Humanæ in Divinis; Doctrinam de Gradibus Unitatis in Civitate Dei, & Emanationes Scripturarum.

TAm vero (Rex optime) cum carina parva, qualis nostra esse potuit, universum ambitum, tam veteris, quam novi Orbis, Scientiarum circumnavigaverit, (quam secundis ventis, & cursu, posterorum sit judicium) quid superest, nisi ut vota tandem perfuncti, persolvamus? At restat adhuc *Theologia Sacra, sive Inspirata.* Veruntamen si eam tractare pergamus, exequendum nobis de *navicularationis humanae*, & transeundum in *Ecclesia Navem*, quæ sola *Acu Nautica Divina* pollet, ad cursum rectè dirigendum. Neque enim sufficient amplius *Stelle Philosophiæ*, quæ hæctenus præcipue nobis affulserunt. Itaque par foret, silentium quoque in hac colere. Quamobrem *partitiones legum* circa eam omittimus: Pauca tamen, pro tenuitate nostra, etiam in hanc conferemus, loco votorum. Id eo magis facimus, quia in corpore Theologiæ nullam prorsus Regionem, aut Tractum plane desertum, aut incultum, invenimus: Tanta fuit hominum diligentia, in seminandis, aut triticis, aut z: zaniis.

Tres igitur proponemus *Theologiæ Appendices*, quæ non de *materia per Theologiam informata,*

aut *informanda*, sed tantummodo de *modo informationis* tractent. Neque tamen, circa eos *Tractatus*, (ut reliquis consuevimus) vel *exempla* subjungemus, vel *præcepta* dabimus. Id Theologis relinquemus. Sunt enim illa (ut diximus) in *statu votorum* tantum.

L. Prærogativa Dei totum hominem completitur: nec minus ad *rationem*, quam ad *voluntatem humanam* extenditur: ut homo scilicet in universum se abneget, & accedat Deo. Quare, sicut *Legi Divinae* obedire tenemur, licet reluctetur *voluntas*, ita & *Verbo Dei* fidem habere, licet reluctetur *ratio*. Etenim, si ea duntaxat credamus, quæ sunt *rationi* nostræ consentanea, *rebus* assentimur, non *auctori*: Quod etiam inspectæ fidei testibus præstare solemus. At *Fides* illa, quæ *Abrahamo* imputabatur ad *justitiam*, de hujusmodi re exiit, quam irriti habebat *Sarah*: Quæ in hac parte imago quædam erat *rationis naturalis*. Quanto igitur *Mysterium* aliquod *Divinum* fuerit magis absolum, & incredibile, tanto plus in *credendo* exhibetur honoris Deo, & fit *victoria fidei* nobilior. Etiam & peccatores, quo magis conscientia sua gravantur, & nihilominus Fidem de salute sua in Dei Misericordia collocant, eo Deum majore afficiunt honore: omnis autem *Desperatio* Deo pro contumelia est. Quinetiam, si attente rem perpendamus, dignius quidam est *credere*, quam *scire*, qualiter

M 2 hunc

nunc scimus. In Scientia enim mens humana patitur à sensu, qui à rebus materiatis resistit, in Fide autem anima patitur ab anima, quæ est Agens dignitas. Aliet se res habet in *Statu Gloria*: Tunc si quidem cessabit Fides, atque cognoscemus sicut & cogniti sumus.

Concludamus igitur, *Theologiam Sacram* ex Verbo & Oraculis Dei, non ex lumine naturæ, aut rationis dictamine hauriri debere. Scripsum est enim, *Cæli enarrant Gloriam Dei*: At nusquam scriptum invenitur, *Cæli enarrant voluntatem Dei*. De illa pronuntiat. *Ad Legem & Testimonia*, si non fecerint secundum Verbum istud, &c. Neque hoc tenet tantum in grandibus illis *Mysteriis* de Deitate, Creatione, Redemptione, verum pertinet etiam ad interpretationem perfectiorem Legis Moralis; *Diligite inimicos vestros, Benefacite his, qui oderunt vos, &c. Ut sitis Filii Patris vestri, qui in cælis est, qui pluit super Justos & Injustos*. Quæ certe verba plausum illum merentur, *Non vox hominem sonat*. Si quidem vox est, quæ lumen naturæ superat. Quæ etiam videmus, *Poetas Ethnicos*, præsertim cum patheticè loquuntur; exoptulare non raro cum legibus & doctrinis moralibus (quæ tamen legibus divinis multo sunt indulgentiores & solutiores) ac si naturæ libertati cum malignitate quædam repugnet.

--- Et quod natura remittit

Invida Iura negant. ---

Ita Denandis Indus, à Alexandri Nuntios: Se inaudisse quidem aliquid de nomine Pythagoræ, & aliorum Sapientum è Græcia: Et credere, illos fuisse Viros magnos; Viso tamen illo laborasse, quod scilicet nimia in reverentia & veneratione habuissent rem quampiam phantasticam, quam Legem & Morem vocitabant. Quare, nec illud dubitandum, magnam partem Legis moralis sublimitatem esse, quam quo lumen naturæ ascendere possit. Verum tamen, quod dicitur, habere homines, etiam ex lumine & lege naturæ, notionès nonnullas, virtutis, vitii, justitiæ, injuriæ, boni, mali; Id verissimum est. Notandum tamen, lumen naturæ duplici significatione accipi. Primo, quatenus oritur ex sensu, inductione, ratione, augmentis, secundum leges cæli ac terræ; Secundo, quatenus animæ humanæ interno affliget instinctu, secundum legem conscientiæ, quæ scintilla quædam est, & tanquam reliquæ, præternæ & primitivæ puritatis. In quo posteriore sensu præcipue paticeps est anima lucis nonnullæ, ad perfectionem intruendam & discernendam legis moralis; Quæ tamen lux non prorsus clara est, sed ejusmodi, ut potius vitia quadam tenus redarguat, quam de officiis plene informet. Quare Religio, sive *Mysteria* spectes, sive mores, pendet ex revelatione divina.

At tamen usus rationis humane in spiritualibus, multiplex sane existit, ac late admodum patet. Neque enim sine causa est, quod Apostolus Religionem appellaverit *Rationalem cultum Dei*. Recordetur quis caeremonias & typos vetetis Legis. *Fuerunt illa Rationales*, & significativæ, longe discrepantes à caeremoniis idololatriæ, & magis quæ tanquam surdæ & mutæ erant, nihil docentes plerunque, imò ne inveniunt quidem. Præcipue Christiana fides, ut in omnibus, sic in hoc ipso eminent, quod autem servet mediocritatem, circa usum rationis & disputationis (quæ rationis

proles est) inter Leges Ethnicorum & Mahometi; quæ extrema sectantur. Religio siquidem Ethnicorum, Fidei aut Confessionis constantes nihil habebat; Contra in Religione Mahometi, omnis disputatio interdicta est: Ita ut altera, erroris vagi & multiplicis, altera, valitæ cuiusdam & cautæ imposturæ faciem præ se ferat; Cum sancta Fides Christiana rationis usum & disputationem (sed secundam debitos fines) & recipiat & rejiciat.

Humanae rationis usus, in rebus ad Religionem spectantibus, duplex est, alter, in *explicatione Mysteria*, alter, in *illationibus*, quæ inde deducuntur. Quod ad *Mysteriorum* explicationem atinet, videmus, non dedignari Deum ad infirmitatem capitis nostri se dimittere; *mysteria* sua ita explicando, ut à nobis optime ea possint percipi; atque *revelationes* suas in rationis nostræ syllepses & notiones veluti inoculando; atque *inspirations* ad intellectum nostrum apertendum sic accomodando, quemadmodum figura clavis aptatur figuræ serræ. Quæ tamen in parte nobis ipsis deesse minime debemus. Cum enim Deus ipse operæ rationis nostræ in *illuminationibus* suis utatur, etiam nos eandem in omnibus partibus versare debemus, quo magis capaces simus ad *Mysteria* recipienda & imbibenda. Modo animus, ad amplitudinem *Mysteriorum*, pro modulo suo, dilateur, non *Mysteria* ad angustias animi contringantur.

Quantum vero ad *illationes*, nosse debemus, relinqui nobis usum rationis & ratiocinationis (quod *Mysteria*) secundarium quendam & respectivum, non primitivum & absolutum. Postquam enim articuli, & principia Religionis, jam in sedibus suis fuerint locata, ita ut à rationis examine penitus eximantur, tum demum conceditur ab illis *illationes* derivare, ac deducere, secundum analogiam ipsorum. In rebus quidem naturalibus hoc non tenet. Nam & ipsa principia examine subijciuntur; per *inductionem*, inquam; licet minime per *Syllogismum*; Atque eadem illa nullam habent cum ratione repugnantiam, ut ab eodem fonte cum primæ propositiones, tum mediæ deducantur. Aliet fit in Religionem; Ubi & primæ propositiones Authypostatæ sunt; atque per se subsistentes; Et rursus, non reguntur ab *illatione*, quæ propositiones consequentes deducit. Neque tamen hoc fit in Religionem sola, sed etiam in aliis *Scientiis*, tam gravioribus, quam levioribus, ubi scilicet propositiones primariæ placitæ sunt, non positiæ; Siquidem & in illis rationis usus absolutus esse non potest. Videmus enim in *Ludis*; puta *Schaccorum*, aut similibus, primas *Ludi* normas, & leges, mere positiivas esse, & ad placitum; quas recipi, non in disputationem vocati, prorsus oporteat: Ut vero vincas, & perite lusum instruas, id artificiosum est & rationale: Eodem modo fit & in *Legibus Humanis*: In quibus hand paucæ sunt *Maximæ*, (ut loquuntur) hæc est, *Placita mera Juris*, quæ *Auctoritate* magis quam *ratione* nituntur; Neque in disputationem veniunt; Quod vero fit justissimum, non absolute, sed relative; (hoc est, ex analogia illarum *Maximarum*;) id demum rationale est; & latius disputationi campum præbet. Talis igitur est *secundaria* illa ratio quæ in *Theologia sacra* locum

eum habet, quæ scilicet fundata est super *Placita Dei*.

Sicut vero rationis humana in Divinis usus est duplex, ita & in eodem usu duplex excellit. Alter, cum in modum *Mysterii* curiosus, quam par est, inquiritur. Alter, cum illusionibus a qua tribuitur auctoritas, ac principis ipsis. Nam & *Nicodemi discipulus* videri possit, qui pertinacius quærat; *Quomodo possit homo nasci cum sit senex?* Et discipulus *Pauli* ne utique censeri possit, qui non quandoque in doctrinis suis inlerat; *Ego, non Dominus*; Aut illud, *Secundum Consilium meum*. Siquidem illusionibus plerisque stylus iste conveniet. Itaque nobis res salubris videtur, & imprimis utilis, si tractatus instituat sobrius & diligens, qui de *use rationis humane in Theologicis* utiliter præcipiat, tanquam *Divina* quædam *Dialectica*. Ut pote quæ futura sit instar *Optate* cujusdam *Medicine*, quæ non modo speculationum, quibus schola interdum laborat, inania consopiat, verum etiam controversiarum furoribus; quæ in Ecclesia tumultus cient, non nihil mitiget. Ejusmodi tractatum inter desiderata ponimus; & *Sophronem*, sive *De legitimo usur rationis humane in Divinis nominamus*.

2. Interest admodum pacis Ecclesie, ut *scelus Christianorum*, à *Servatore* præscriptum in duobus illis *Capitulis*, quæ non nihil videntur discrepantia, bene & clare explicetur. Quorum alterum sic diffinit; *Qui non est nobiscum, est contra nos*; Alterum autem sic; *Qui contra nos non est, nobiscum est*. Ex his liquido patet, esse nonnullos articulos, in quibus qui dissentit, extra *scelus* statuendus sit; alios vero, in quibus dissentire liceat, salvo *scdere*. Vincula enim communionis Christianæ ponuntur, *Una fides, Unum Baptisma, &c.* Non unius ritus, una opinio. Videmus quoque, *unicam Salvatoris* inconstitibilem exiitisse; *Vestem* autem Ecclesie versicolorem. *Palea* in arista separanda sunt à frumento; at *xyzania* in agro non protinus vellenda. *Moses*, cum certantem reperisset *Egyptium* cum *Israelita*, non dixit, *Cur certatis?* Sed gladio evaginato *Egyptium* interfecit: At cum *Israelitas* duos certantes vidisset, quamvis fieri non potuit, ut utriusque causa justa contingeret; ita tamen eos alloquitur; *Frater es, cur certatis?* His itaque perpensis, magni videatur res & usus esse, ut definiatur, qualia sunt illa, & quanta latitude, quæ ab Ecclesie corpore homines penitus divellant, & à *Communione* fidelium eliminant. Quod si quis putet, hoc jam pridem factum esse, videat ille etiam atque etiam, quam sincere & moderate. Illud interim verisimile est, eum qui *Pacis* mentionem fecerit, reportaturum responsum illud *Jehu* ad *Nuntium*, (*Nunquid pax est Jehu*) *Quid tibi & paci transi, & sequere me*; cum non *pax*, sed *partes* plerisque cordi sint. Nobis nihilominus visum est, *Tractatum de Gradibus Unitatis in Civitate Dei*, ut salubrem & utilem, inter desiderata reponeere.

3. Cum *Scripturarum Sacrarum*, circa *Theologiam* reformandam tantæ sit partes, de earum interpretatione imprimis videndum. Neque nunc de *Autoritate* eas interpretandi loquimur, quæ in *consensu Ecclesie* firmatur, sed de modo interpretandi. Is duplex est; *Methodicus*, & *Solutus*. Etenim *Latices* isti *Divini*, qui aquis illis ex puteis *Jacobi* in infinitum præstant, similibus fere hauriuntur

& exhibentur modis, quibus aquæ naturales ex puteis solent; Hæ siquidem, aut sub primum hauriuntur in cisternas recipiuntur, unde per tubos complures ad usum commode deduci possunt; aut statim in vasa infunduntur, subinde, prout opus est, utendæ. Atque *modus* ille prior *methodicus Theologiam* nobis tandem peperit *Scholasticam*, per quam *Doctrinam Theologiam* in artem, tanquam in cisternam, collecta est; atque inde *Axiomatum* & *Positivorum* rivuli in omnes partes sunt distributi. At in interpretandi modo *Solutus* duo interveniunt excessus. Alter ejusmodi præsupponit in *Scripturis Perfectionem*, ut etiam omnis *Philosophia* ex earum fontibus peti debeat, ac si *Philosophia* alia quævis, res profana esset & ethica. Hæc intemperies in *Schola Paracelsi* præcipue, nec non apud alios invaluit: Initia autem ejus à *Rabbinis* & *Cabalists* defluerunt. Verum istiusmodi homines non id assequuntur quod volunt: Neque enim honorem, ut putant, *Scripturis* deferunt; sed easdem potius depriment & polluant, *Cælum* enim *materiatum*; & *terram*, qui in *Verbo Dei* quæsierit, (de quo dictum est, *Cælum & terra pertransibant, Verbum autem meum non pertransibit*) is sane *transitoria* inter æterna temere persequitur. Quemadmodum enim *Theologiam* in *Philosophia* quærere, perinde est, ac si *viros* quærere inter *mortuos*: Ita contra *Philosophiam* in *Theologia* quærere, non aliud est, quam *mortuos* quærere inter *viros*. Alter autem interpretandi *modus* (quem pro excessu statuimus) videtur primo intuitu sobrius & castus; sed tamen & *Scripturas* ipsas dedecorat, & plurimo *Ecclesiam* afficit detrimento. Is est (ut verbo dicamus) quando *Scriptura* *divinitus inspirata*, eodem, quo *Scriptura humana*, explicatur modo. Meminisse autem oportet, *Deo* *Scripturarum* *Auctori* duo illa patere, quæ humana ingenia fugiunt: *Secreta* nimirum *cordis*, & *successiones temporis*. Quamobrem, cum *Scripturarum* *dictamina* talia sint, ut ad *cor* scribantur, & *omnium seculorum vicissitudines* complectantur; cum æterna & certa præscientia omnium hæresium, contradictionum, & *Status Ecclesie* vari & mutabilis, tum in *communionem* in electis singulis; Interpretandæ non sunt solummodo secundum *latitudinem* & *obvium sensum* loci, aut respiciendo ad *occasionem*; ex qua verba erant prolata; aut præcisè ex *contextu* verborum præcedentium & sequentium; aut contemplando *scopum* dicti principalem; sed sic, ut intelligamus, complecti eas, non solum totaliter, aut *collective*, sed *distributive*, etiam in *clausulis* & *vocalibus* singulis, innumeros doctrinæ rivulos & *venas* ad *Ecclesie* singulas partes, & *animas* fidelium, irrigandas. Egrege enim observatum est, quod *Responsa Salvatoris* nostri, ad quæstiones non paucas, exiit, quæ proponerentur, non videntur ad rem, sed quasi *impertinentia*. Cujus rei causa duplex est; Altera, quod cum *cogitationes* eorum, qui interrogabant, non ex *verbis*, ut nos homines solemus, sed *immediate & ex sese* cognovisset, ad *cogitationes* eorum, non ad *verba* respondit: Altera, quod non ad eos solum locutus est, qui tunc aderant, sed ad nos etiam, qui vivimus, & ad omnium ævi ac loci homines, quibus *Evangelium* fuerit prædicandum. Quod etiam in aliis *Scripturæ* *Locis* obtinet.

Hæ itaque prælibatis, veniamus ad *Tractatum* eum, quem desiderari statuimus. Inveniuntur pro-

fecto inter *Scripta Theologica*, libri *controversiarum* nimio plures: *Theologia* ejus, quam diximus *positivam*, *massa ingens*; *Loci communes*; *Tractatus speciales*; *Casus Conscientiæ*; *Conciones & Homilia*; Denique prolixi plurimi in *Libros Scripturarum Commentarii*. Quod desideramus autem, est hujusmodi: *Collectio scilicet succincta, sana, & cum judicio, annotationum, & observationum, super Textus Scripturae Particulares*; neququam in *Locos communes* excurrendo, aut *controversias* persequendo, aut in *artis Methodum* eas redigendo, sed quæ plane *sparta sint, & nativæ*. Res certe in *concionibus doctioribus*, se quandoque ostendens, quæ ut plurimum non perennant; sed quæ in *Libros* adhuc non coaluit, qui ad *posteros* transeant. Certe quemadmodum *vina*, quæ sub *primam calcationem* molliter defluunt, sunt *suaviora*, quam quæ à *torculari* exprimentur; quoniam hæc ex *acino & cutè* uvæ aliquid sapiant: Similiter *salubres* admodum ac *suaves* sunt *doctrinæ*, quæ ex *Scripturis leniter expressis* emanant, nec ad *Controversias*, aut *Locos communes*, trahant. Hujusmodi tractatum *Emanationes Scripturarum* nominabimus.

Jam itaque mihi videor confecisse *globum* exituum *orbis intellectuales*, quam potui, fidelissime; una cum *designatione & descriptione* earum partium, quas, *industria & laboribus* hominum aut non *constantet occupatas*, aut non *fatis excultas*, invenio. Quo in opere, sicubi à *Sententia veterum recesserim*, intelligatur, hoc factum esse *animoproficiendi in melius*, non *innovandi* aut *migrandi in aliud*. Neque enim mihi *me ipsi*, aut *argumento*,

quod in *manibus* habeo, *constare potui*, nisi plane *decretum* mihi fuisset; *aliorum inventis*, quantum in *me fuerit*, addere; cum tamen non minus *optaverim*, etiam *inventam meam* ab aliis in *posterum* superari. Quam autem in *hac re æquus* fuerim, vel ex hoc apparet; quod *opinionis* meas *proposuerim* ubique *nudas*, & *inermes*, neque *alienæ Libertati*, per *confutationes* pugnaces, *præjudicare* contenderim. Nam in *his, quæ recte à me posita sunt*, *subest spes*, id *futurum*, ut si in *prima lectione* emergat *scrupulus*, aut *objectio*, aut in *lectione* iterata *responsum* se *ultra sit* exhibiturum: In *his vero*, in quibus mihi *errare* contigit, *certus sum*, nullam à *me illatam* esse *vim veritati* per *argumenta contentiosa*: Quorum ca *ferè* est *natura*, ut *erroribus auctoritatem* concilient, *recte inventis* derogent. Siquidem ex *dubitatione* error *honorem* acquirit; *veritas* patitur *repulsam*. Interea in *mentem* mihi venit *responsum* illud *Themistoclis*, qui, cum ex *oppido* parvo *Legatus* quidam *magna nonnulla* perorasset, *hominem* perstrinxit; *Amice, verbatum Civitatem desiderant*. Certe *objici* mihi *rectissime* posse *existimo*, quod *verba* mea *Seculum* desiderent. *Seculum* forte *integrum*, ad *probandum*, *complura* autem *Secula* ad *perficiendum*. Attamen quoniam etiam *res, quæ quæ maximè* in *initis* suis debentur, mihi *fatis* fuerit, *levissime* *posteris*, & *DEO immortalis*: Cujus *Numen* *supplex* *precor*, per *Filium* suum & *Servatorem* nostrum, ut *has, & hisce* similes, *Intellectus humani victimas*, *Religione*, tanquam *Sale*, *resperfas*, & *Gloriæ suæ immolatas*, *propitiis* accipere dignetur.

NOVUS ORBIS SCIENTIARUM,

SIVE DESIDERATA.

LIB. II.

Errores naturæ sive *Historia prætergeneratio-*
nium.

Vincula naturæ, sive historia mechanica.

Historia inductiva, sive historia naturalis in ordine
ad condendam Philosophiam.

Oculus Polyphemi, sive historia literarum.

Historia ad Prophetias.

Philosophiam secundum parabolas antiquas.

LIB. III.

Philosophia prima, sive de axiomatibus scientiarum
communibus.

Astronomia viva.

Astrologia sana.

Continuatio problematum naturalium.

Placita antiquorum Philosophorum.

Parti Metaphysicæ de formis rerum.

Magia naturalis, sive deductio formarum ad opera.

Inventarium opum humanarum.

Catalogus Polychrestorum.

LIB. IV.

Triumphus hominis, sive de summis partibus naturæ
humane.

Physiognomia corporis in motu. Narrationes Me-
dicinales.

Anatomia comparata.

De curatione morborum habitore pro insanabilibus.

De Euthanasia exteriori.

De medicinis authenticis.

Imitatio Thermarum naturalium.

Filium medicinale.

De prolongando curriculo vite.

De substantia animæ sensibilis.

De mixtura spiritus in motu voluntario.

De differentiâ perceptionis & sensus.

Radix per se ipsa sive de formalibus.

LIB. V.

Experientia literata, sive venatio Panis.

Organum novum.

Topica particularia.

Etienchi idolorum.

De analogia demonstrationum.

LIB. VI.

De notis rerum.

Grammatica philosophans.

Traditio lampadis, sive methodus ad filios.

De prudentia sermonis privati.

Colores boni & mali apparentis, tam simpliciter, quam
comparati.

Antitheta rerum.

Formule minores orationum.

LIB. VII.

Satyra seria, sive de interioribus rerum.

Georgica animi, sive de cultura morum.

LIB. VIII.

Amanuentis vite, sive de occasionebus sparsis.

Faber fortunæ, sive de ambitu vite.

Consul paludatus, sive de proferendis imperii finibus.

Idea justitiæ universalis, sive de fontibus juris.

LIB. IX.

Sophon, sive de legitimo usu rationis humanae in di-
vinis.

Iræneus, sive de gradibus unitatis in civitate Dei.

Utres cælestes, sive emanationes scripturarum.